

ימי בין המצרים תשע"ח – כיצד מתמודדים עם שבר וחורבן?

1. אגרות קודש הרבי מליובאוויטש ח"ד/רסד: אנו רואים במוחש אשר הרושם ממאורעות חיי האדם תלוי **באדם עצמו**, באיזה חריפות הוא מקבלם ומגיב אליהם. מי לנו גדול מהרמב"ם אשר חייו החיצוניים היו מלאי צרות והרפתקאות, ייסורים ואסונות רח"ל, ובכל זאת השקפתו על החיים כמבואר בספר מורה נבוכים (ח"ג פי"ב) הייתה אופטימית וטובה ביותר. מנגד, רואים כמה אנשים שחייהם החיצוניים לכאורה מוצלחים הם, ובכל זאת רק לעיתים רחוקות נראה בהם איזו שביעות רצון.

2. הגהת הרמ"א שולחן ערוך אבן העזר סה"ג: יש מקומות שנהגו לשבר כוס אחר שבע ברכות וזה מנהג נוהג במדינות אלו שהחתן שובר הכלי שמברכים עליו ברכת אירוסין.
שו"ת יביע אומר (הרב עובדיה יוסף) אבן העזר סימן ט: רבים עתה עם הארץ שבעת ששבורים הכוס ממלאים פיהם שחוק בקריאות 'מזל טוב' והחתן עצמו שעושה זאת בגבורה ממלא פיו שחוק על כוחו כי רב. והנה הפכו המנהג היפה הזה שנועד לשם עגמת נפש על חורבן בית קדשינו. ואולם לבטל כליל מנהג שבירת הכוס בעת הנישואין אינו נכון בעיני ... ולפע"ד אפשר לתקן הדבר ... שהרב ייתן הוראה לחתן לפני שברו הכוס שיאמר אחריו בקול רם: 'אם אשכחך ירושלים תשכח ימיני'.

3. בראשית רבה עט: רבי שמעון בן יוחאי ורבי אלעזר בנו היו טמונים במערה 13 שנה בגזירת השמד ... לסוף י"ג שנה יצאו מהמערה וראו צייד צד ציפורים ושמע רבי שמעון בת קול יוצאת מהשמיים: 'רחמים רחמים' והעוף חמק וכאשר שמע בת קול אומרת 'עונש' היה ניצוד. אמר: ציפור מבלעדי שמיא לא ניצודה, על אחת כמה וכמה בן אדם. הלך הביתה ושמע שהתבטלה הגזירה.

שיחות מוסר וישב: הדברים אינם מובנים: בשעת חושך ואפלה שיוסף הורד מצרימה, מה הבדל יש לו אם יריח ריח עטרן או ריח בשמים? וכי ריח בשמים באותה שעה מרה יסב לו קורת רוח? אלא בשעה שכל עולמו של יוסף חרב עליו היה עלול להגיע לידי ייאוש ח"ו, לכאורה הקב"ה מעלים את עיניו ממנו לגמרי והרי הוא אבוד ונשכח ח"ו. לכן נרמז לו מן השמים שהוא **תחת השגחתו יתברך** ואדרבה הקב"ה מוליכו יד ביד והוא יורד עמו מצרימה.

4. סיום מסכת מכות: וכבר היה רבן גמליאל ורבי אלעזר בן עזריה ורבי יהושע ורבי עקיבא מהלכין בדרך [לרומין] ושמעו קול המונה של רומי בריחוק מאה ועשרים מיל. התחילו בוכין ורבי עקיבא משחק. אמרו לו מפני מה אתה משחק? אמר להם ואתם מפני מה אתם בוכים? אמרו לו: הללו כושיים שמשתחווים לעצבים ומקטרים לעבודת כוכבים יושבין בטח והשקט, ואנו בית הדום רגלי אלוקיני שרוף באש ולא נבכה?! אמר להן: לכך אני מצחק. ומה לעוברי רצונו כך, לעושי רצונו על אתת כמה וכמה. שוב פעם אחת היו עולים לירושלים. כיון שהגיעו להר הצופים, קרעו בגדיהם. כיון שהגיעו להר הבית, ראו שועל שיצא מבית קדשי הקדשים. התחילו הן בוכין ורבי עקיבא מצחק. אמרו לו מפני מה אתה מצחק? ... מקום שכתוב בו 'והזר הקרב יומת' ועכשיו שועלים הלכו בו ולא נבכה?! אמר להן לכך אני מצחק ... תלה הכתוב נבואתו של זכריה בנבואתו של אוריה, באוריה כתיב: לכן בגללכם ציון שדה תחרש, ובזכריה כתיב: עוד ישבו זקנים וזקנות ברחובות ירושלם ... עכשיו שנתקיימה נבואתו של אוריה בידוע שנבואתו של זכריה מתקיימת. **בלשון הזה אמרו לו: עקיבא ניחמתנו, עקיבא ניחמתנו.**

ליקוטי שיחות טו/69: הסיפור מעלה שאלות רבות ומהן: א. למה אמרו רק בסיפור השני: 'עקיבא ניחמתנו'? ב. ומהו כפל הלשון: עקיבא ניחמתנו, עקיבא ניחמתנו? ג. ולמה מביא רבי עקיבא דווקא את הנבואה של 'ציון שדה תחרש' ולא נבואת חורבן אחרת?

אלא המטרה של חרישת שדה היא לא לקלקל את השדה [אף שבמבט שטחי זה נראה כך], אלא חרישה היא צעד מוכרח כדי **להביא את השדה לשלמותה**, ואדרבה, ככל שהחרישה טובה יותר, כך הזריעה ואחריה הצמיחה מוצלחים יותר. עד"ז בענייננו: חורבן בית המקדש הוא בדוגמת החרישה, **שדווקא על ידה יבוא היתרון של צמיחת הגאולה ובאופן הנעלה ביותר.**

חידושי אגדות מהרש"א שם: רבי עקיבא היה משחק, משום שהשועלים הלכו בו ולא העכו"ם, שאין להם נחת רוח במקום המקודש הזה ... כמה שנים היו כותים זורעים בה ואינה עושה פירות.